

CARCAVA, i els casos semblants de *nuégado*, *lóbado*, *amiésgado* que es concreten en aquest article del DCEC. El que no és possible és que *lado* vingui de -ADE, -ADU. I aquesta és la raó que tanca de cop la teoria de l'ètimon LAMPADA: en portuguès la caiguda de 5
 tota -D- intervocàlica és un fenomen sense excepcions en cap mot, en cap posició ni en cap dialecte (*suar* = cast. *sudar*, *nuar*, *cru* = *crudo*, *luir* = *ludir*, *grau*, *nío* > *ninbo* etc.): quant més en una posició tan feble com la fi d'un esdrúixol. Fins en castellà, és normal la desaparició de la -D- intervocàlica en els finals proparoxítons (*limpio*, *sucio*, *lucio*, *turbio*, *áma(g)lo* etc.).

DERIV.: *Llampada* 'flamarada, flamarada d'ira': «Tornaren a rebrollar en mon cor les rancúnies mortes o dormides, y clapes de sanc passaren com *llampades* 15
 davant de mos ulls», MrnVayreda (*La Puny.* xxiv, 373; 4, 287), 'ullada', 'instant' mall. (BDLC xii, 230); argot BDC vii, 40. *Llampadura* 'neuliment d'un vegetal' Vallès (*AlcM*), a Menorca degué ser 'encapritxament, guillardura' (d'un enamorat) (cf. *AlcM llampat*, § 3): «ja que ta mare no'm vol, / vol-em tu a mi / carreta de serafí, / tot *llampadures* / p'es teu blanc cos», Camps Merc. (*Folkl. Men.* i, 156). *Llampadissa* tort. 'fogueig de llampecs': «somia despert: com claror de *llampadissa*, sa consciència té un visió encisadora», Ver-gés Paulí (*Espurnes* v, 147). *Llampainar*. *Llampament*. *Llampant*, veg. supra. De *llampantes*, deformació d'*escalimpantes* (ESCALLIMPAR, /-llampar) per influència del nostre verb. *Llampar*, veg. supra. *Llamparella* eiv. (Moll, *Supl. al REW*, § 1939). Per a *llamparó*, vegeu l'article sobre *llambró*, i ací infra *llampera*. 20

Un grupet de termes nàutics que designen lligalls o fregalls (l'explicació semàntica pot estar, en bona part almenys, en l'ús per netejar o fer llampant una embarcació, d'on pogué estendre's a altres lligalls): *llampàs* 'fregall mariner per netejar ...' (*AlcM*): la corda usada per a això duia el nom de corda *lampassera*, ross. a. 1415 (*AlcM*); *llampera* («cordill», Lab. 1840), 'estrop': usat avui a l'Albufera; al Palmar m'explicava un pescador que ell «subjecta els *llampins* a la esca- 25
 lemera (*eskaneméra*) amb una *lampéra*» aclarint aquest com a 'estrop', i +*llampins* crec que són una espècie de grapes o peces de metall de què està proveït el rem (1962).

De *llampegar* i *llampec*. *Llampegada*. *Llampegadera* 45
 o *llampegadissa* (tots dos, BDC xviii, 241). *Llampegador*. *Llampegós*. *Llampeguejar* (*Canigó*, veg. la cita supra); *llampegueig* («un Geni agegantat / --- / en *llampegueig* volcànic sos ulls grifolan ires, / terbolins l'arrebossan, fredat y confusió / ---», *Atl.* iv, 17a). 50
Llampeguera.

Llampejar men., mall. i ja 1584 (cf. supra); *llampeig*. *Llampó* mall. 'petit llampec', 'cosa o persona molt llesta': «els sons, que brollen falaguers, brunents, com a *llampons*, de la boca del qui parla», AMAlcover 55
 (BDLC vi, 131; BDC xviii, 20).

+*Allampegar* 'ferir amb llamp': «Júpiter fou axí felló que ell lo *alampeguà* o-l matà de lamp», *De Civitate Dei*, fi S. xiv (BABL viii, 59).

D'un encreuament de *llampegar* amb *espurnar*, -ne- 60

jar, resulta *llampurnar* o -*nejar* «treure foc, flamejar», Ruyra (O. C., 380a); *AlcM* en dóna un ex. de 1926; «no veu com *lampúrne*?» parlant de l'aixada d'un pagès que vèiem treballar lluny, ferida pel sol, Torrè de l'Espanyol (Ebre, 1936); Fabra en una llista de 1947 encomanava a la S. F. que afegissin al seu diccionari *llampurnejar* 'fer pampallugues' i *llampurnetes* f. pl. 'pampallugues'; Benasc *llampurnera* adj. f. «ladina; carece de masculino <?>»: «ye la dona més *llampurnera* del llugà(r)» (Ferraz, 71). Per dissimilació de nasals *llampurdent* 'brillant' a Pradell de Preixens (BDLC xii, 156), d'on segons *AlcM* i Moll (AORBB ii, 70) s'hauria comunicat allí mateix a *llampurdar*, i *llampurda* 'espurna' (extensions de les quals és lícit dubtar). A l'Alta Ribagorça em contaven que d'una font en diuen *La Font de l'Oro*, «perquè ixen com a *lamparnétes*» ('pèpites o bocinets d'or'), 1957 (potser per contaminació de *llanternetes*?). *Llampus* (no *llampús* com posa Vogel) interjecció <*llamps* × el castellanisme *raios*.

Aquest *llamps* potser fou un cas de conservació petrificada del vocatiu en cas recte (*llamps*, del qual he donat cites occitanes més amunt. S'ha dit (crec que en publicà una noteta PBarnils c. 1920) que la locució maledictòria *l'ase masquil* podria sortir d'una alteració de *la(m)p)s m'esquil* 'que el llamp em toqui, em mati': «¿Vols que't digui, Josep Creus, / sa resposta de ma fia? / que's faldà de sa camia / l'ase'm m'asquil si li veus», cobla men. (Camps Merc., *Folkl.* i, 95); és força convincent, car l'ase s'usa també amb caràcter intrús en lloc de *l'arc* (de St. Martí = *l'ase de St. Martí*, Barnils, BDC ii, 7-8) i ja se sap que *llamp* i *arc de St. Martí* sovint s'anomenen plegats (*Corbatxo*, BDLC xvii, 43). Si no em confonc, altres pronuncien *l'ase mäsquil* en aquella locució, ço que podria resultar d'una pron. emfàtica *mä-squil* > *mäsquil* d'on *mäsquil* com *deenou* > *dènou*.

Eclàmpsia 'malaltia de caràcter convulsiu', pres del gr. *ἐκλάμψαι* 'haver llançat una guspira' (infinitiu aorist de *ἐκλάμπειν* 'llançar un esclat de llum o guspira'). Res a veure amb això no té un mot *clansar* que se sent avui per l'Alt Conflent i Capcir amb el sentit de 'agonitzar, llançar els últims bleixos' «*klánsa* el senglar» (ferit de mort pel caçador).¹⁰ Es manlleu del fr. *clampser* 'morir', mot que en els argots francesos es presenta en una munió de variants: *crapsar* [1867, parlar d'obrers], *crampecer* [1883], *cranser* etc. Bloch creu que és onomatopeic, GESnault (*Dict. Hist. de l'Argot fr.*) que és un derivat de *crampe* 'atac convulsiu de rampa etc.': i deu ser això, però en col·laboració amb allò i amb el llatanisme angl. *collapse* 'collapsar', que s'usa familiarment amb el sentit de 'agonitzar, morir'.

CPT.: *Parallamps*, que avui s'ha generalitzat i quan jo era petit molts deien castellanament *pararrayos*: Careta, *Barbr.* (1902) observava, però, que ja deien *parallamps* a la «província» de Girona. *Llampferit* [1905, Víctor Català i veg. supra], Pous i Pagès; +*llampferidor*: cloquència -*dora* 'aclaradora, fulminant' (Vogel).